

Ja baas!

Slechts honderd verhalen over leiders

Willem de Vos

Voorwoord

Over leiderschap en management zijn vele boeken geschreven.

Met modellen, modegrillen en jargon.

Dit boek bevat geen van drieën.

Honderd verhalen slechts, zonder theorie of uitleg.

Over koning, keizer en admiraal.

Over liefdevolle leiders en manische managers.

Dictators en dirigenten.

Nare narcisten en dienende directeuren.

Rijp en rot door elkaar.

Soms ontroerend, soms ontluisterend.

Want leiders zijn er in soort en maten.

En macht kan corrumperen of kloppen.

Leiders kunnen je laten groeien en laten gloeien.

Verhalen van gisteren en van heden, van hier en overal.

Voor in de directiekamer en op de werkvloer.

Als spiegel of als bron.

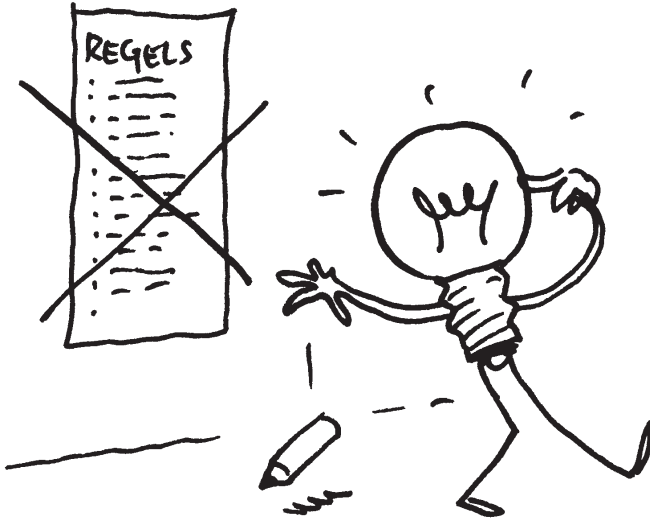
Willem de Vos

Regels

Thomas Edison is weliswaar bekend geworden door de uitvinding van de gloeilamp, maar aan het einde van zijn leven had hij meer dan duizend patenten op zijn naam staan. Edison was een harde werker. Al op jonge leeftijd richtte hij met twee vrienden een laboratorium in, waar driehonderd medewerkers bezig waren met uitvindingen of het verbeteren van de vondsten van anderen.

Tegen bezoekers van het laboratorium die vroegen hoe hij dat toch kon organiseren met driehonderd mensen zei hij steevast: 'Hier gelden geen regels. We zijn hier bezig dingen voor elkaar te krijgen.'

Kunst

Er was eens een jonge boogschutter die zo goed was dat hij een pijl in een boom kon schieten en diezelfde pijl in tweeën kon klieven met de volgende pijl. Hij begon op te scheppen dat hij beter was dan zijn leermeester. Op een dag vroeg zijn leermeester, een eerzame man van boven de zeventig, zijn leerling om mee te gaan op een tocht door de bergen. Het was een wandeling zonder bijzonderheden, tot ze bij een diepe kloof kwamen. Slechts een eenvoudige touwbrug overspande de kloof. De meester liep tot het midden van de touwbrug, nam zijn boog van zijn schouder en schoot een pijl in een boom aan de overkant. Met de volgende pijl kliefde hij de eerste in tweeën. 'En nu is het jouw beurt,' zei hij terwijl hij terugliep.

De jongeman stapte voorzichtig op de touwbrug en liep voetje voor voetje naar het midden van de kloof. Zijn hart klopte in zijn keel. Hij wist dat hij als hij een stap verkeerd zou zetten, de dood tegemoet zou vallen. Zijn handen beefden toen hij de pijl op zijn boog spande. Doordat hij aan niets anders kon denken dan aan het gevaar waarin hij verkeerde, lukte het hem niet de pijl goed te richten. Pijl na pijl miste de boom. In paniek keek hij om en riep naar zijn meester: 'Help me, ik val!'

De oude man liep naar hem toe, pakte zijn hand en bracht hem achteruitlopend in veiligheid. Geen van beiden zei een woord op de terugweg, maar de jongeman had veel om over na te denken. Hij realiseerde zich dat het, om de kunst meester te zijn, niet genoeg was de boog te beheersen, maar dat hij ook moest leren zijn gedachten in bedwang te houden.

Kleren

Toen de koning het bos doorkruiste, verdwaalde hij jammerlijk. Gelukkig ontmoette hij een man die hem als de koning herkende en hem het bos uit begeleidde, terug naar zijn paleis. De koning beloonde hem vorstelijk en verleende hem een machtige ministerspost.

Niet lang daarna deed de man iets dat beschouwd werd als een daad van rebellie tegen de koning en de rechter veroordeelde hem ter dood. Voor de doodstraf werd voltrokken, vroeg de koning hem naar zijn laatste wens.

De man zei: 'Ik wens de kleren te dragen die ik droeg op de dag dat ik de koning begeleidde, toen hij was verdwaald in het bos en ik wens dat Zijne Majesteit ook de kleren draagt die hij toen droeg.'

De koning stemde daarmee in en toen zij allebei net zo gekleed waren als ten tijde van hun ontmoeting in het bos, zei de koning: 'Je hebt nu je eigen leven gered,' en hij gelastte de executie af.

Bloem

Toen de koningin van Sheba bezoek kreeg van de beroemde Salomo, die zij dolgraag in wijsheid wilde overtreffen, gaf ze hem een soort raadsel op. Ze bracht hem naar een vertrek in haar paleis dat door buitengewone kunstenaars met kunstbloemen was gevuld. Het was een wonderlijke weide waarop een zee van geurende bloemen zachtjes wuifde in een briesje van eveneens kunstmatige oorsprong.

De koningin sprak: 'Dit is het raadsel: een van deze bloemen is echt. Kunt u mij die aanwijzen?'

Salomo keek aandachtig om zich heen. Hij deed een beroep op al zijn zintuigen en concentreerde zich tot het uiterste, maar kon de echte bloem er niet uithalen. Hij begon hevig te transpireren en zei daarom tegen de koningin van Sheba: 'Het is hier buitengewoon warm. Zou u een van uw dienaren kunnen vragen om een raam open te doen?'

De koningin gaf opdracht een raam open te zetten.

'Dat is de echte bloem,' sprak koning Salomo even later. Hij kon zich niet vergissen. Een bij die door het raam naar binnen was gevlogen, was op de enige echte bloem neergedaald.

Oorlogsschip

Een oorlogsschip is op oefening in zwaar weer. Het zicht is erg slecht, dus de kapitein blijft de hele nacht paraat op de brug en wachten staan op de uitkijk. Midden in de nacht geeft een van de wachten aan 'Licht recht vooruit'. De wacht geeft aan dat bij onveranderde koers een botsing met het andere schip te verwachten is. De kapitein vraagt om het andere schip te seinen dat het zijn koers twintig graden moet aanpassen. Het antwoord komt direct: 'Adviseer om úw koers twintig graden te verleggen.'

De kapitein reageert boos: 'Sein dat we een oorlogsschip zijn en dat zij moeten uitwijken.'

Het antwoord komt al snel: 'Dat lijkt me geen goed idee, want dit is een vuurtoren'.

Verantwoordelijk

Moellah Nasrudin solliciteerde op een belangrijke functie. Hij werd uitgenodigd voor een gesprek en maakte enerzijds indruk op de baas van het bedrijf. Hij gaf duidelijke antwoorden, stelde slimme vragen en leek goed op de hoogte. Aan de andere kon de baas niet zo goed hoogte van hem krijgen en vroeg: 'Het is een heel verantwoordelijke functie, hebt u ervaring met het dragen van verantwoordelijkheid?' 'Nu en of!' zei Nasrudin gretig. 'In mijn vorige baan zeiden ze bij alles wat ook maar misging dat ik verantwoordelijk was.'

Incognito

Een boer had een enorme watermeloen gekweekt in zijn tuin. Het was de grootste watermeloen die ooit iemand gezien had en de boer was er apetrots op. Op een dag maakte de koning van het land een rit door zijn rijk, incognito. Hij kwam langs het land van de boer en zag de enorme watermeloen.

‘Ben je bereid om hem aan mij te geven?’ vroeg hij aan de boer.

‘Nee!’ zei de boer.

‘Wil je hem dan aan me verkopen?’ vroeg de vreemdeling.

‘Ook niet,’ zei de boer.

‘Wat ben je dan van plan om ermee te gaan doen?’ vroeg de man.

‘Ik ben van plan om hem mee te nemen naar het paleis en hem aan de koning te geven,’ zei de boer.

‘Juist ja, maar wat als de koning hem weigert?’ vroeg de koning.

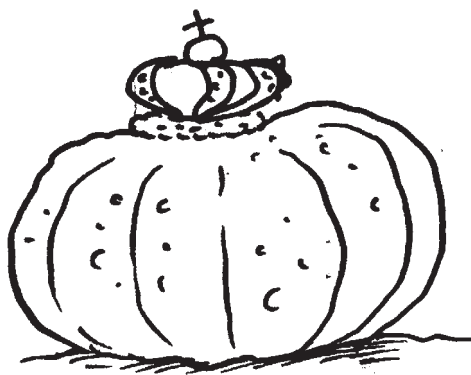
‘Dan kan hij naar de hel lopen!’ siste de boer tussen zijn tanden.

Een paar dagen later ging de boer met de watermeloen naar het paleis. Ineens herkende hij de koning, maar hij liet het niet merken.

‘Ik heb een meloen voor u meegebracht, o koning,’ zei hij nederig.

‘Hij is fantastisch!’ riep de koning uit. ‘Maar wat als ik hem toch niet hebben wil?’

‘Dan, majesteit,’ zei de boer zachtjes, ‘weet u mijn antwoord al.’

Kapitein en machinist

De kapitein van een schip en de machinist hadden ruzie over wie er nu belangrijker was voor het schip. Om daar achter te komen besloten ze van plaats te wisselen. Na een dag in de machinekamer te hebben doorgebracht kwam de kapitein naar de brug toe. Helemaal onder de olie en met een sleutel en een doek in zijn hand.

‘Ik moet toegeven dat ik je beneden nodig heb,’ zei hij met tegenzin, ‘ik krijg geen beweging meer in de motor.’

‘Dat kan wel kloppen,’ zei de machinist, ‘want we zitten aan de grond.’

Tegenspraak

De keizer was de wanhoop nabij. Hij had al zoveel mensen geraadpleegd en al zoveel adviezen gehad en nog steeds hadden zij niet geholpen. Toen was daar een oude man. De keizer legde hem zijn probleem voor en het oude mannetje zei: ‘Keizer, het antwoord is in u.’

Als door de bliksem getroffen wist de keizer het en hij riep tegen het mannetje: ‘Wat een talent, wat een talent!’

Het mannetje antwoordde: ‘Nou keizer, maar het is ook een kwestie van hard werken hoor!’

De keizer, niet gewend aan tegenspraak zei: ‘In de kerker met die man, als ik zeg dat er sprake is van talent, dan is er sprake van talent! En zet een jong kalf naast hem in de kerker.’

Na een jaar, toen de keizer weer een probleem had, dacht hij ineens aan het oude mannetje en hij gaf zijn bedienden opdracht hem te halen. Tot zijn verbijstering kwam het mannetje aanlopen, terwijl hij het kalf op zijn handen droeg.

Het eerste wat de keizer riep was: ‘Wat een talent, wat een talent!’

Het oude mannetje antwoordde: ‘Nou, keizer, maar ik heb wel elke dag geoefend.’